

чръвъ устата на дѣвицата имъ рече: станете и вървете! Да се върви — и на душата не е тъй мъчно, и на сърдцето не е тъй срамно. Спиранието, очакванието е смъртъ, а движението — животъ. Поздрава на дѣвойката ги ободри.

Първий потѣгли Хаджи Димитръ, замислений побратимъ; подиръ него тръгна побратимката, а слѣдъ тѣхъ тръгнаха момцитѣ — юнаци. Тѣ вървятъ съ голѣми раскрячи, навжсени и умислени, потѣнали въ дълбока мисль; приличатъ тѣ повече на погрѣбално шествие, нежели на отрѣдъ възстанвици — доброволци.

Събрасе на пхтъ и Филипъ съ своята войска. Той си мърморяше подъ носа: — Нѣкога си азъ четохъ въ Свѣщенното Писание, че по повелението Божие захвана да говори ослицата; по същото повеление защо да не заговори комината, и още такава красива, такава достѣлива, такава разумна и горда, каквато е дѣвицата Мария? Щастливецъ е Хаджи Димитръ! Нито господаря, нито болѣритѣ никога нѣма да повѣрватъ, че би могло да бжде нѣщо подобно на побратимството. Въ Парижъ и Берлинъ, въ Виена и Лондонъ тѣ се побратимяватъ иначе. Охъ! нѣма тѣ да повѣрватъ на нашето побратимство, чисто, свѣтло, безгрѣшно, проникнато съ праотечески духъ. Може би това е глупаво и смѣшно, но такъвъ е нашия обичай. Може би по-добрѣ щѣше да бжде да се побратими челоувѣкъ съ букурешквитъ Галелъ или съ молдавскитъ Георги, тамъ любовта дрънчи съ пари, може да си натѣнчи човѣкъ кисин съ сръбро и злато! — Не, ний сме Славяни. — Даурли! на тѣхъ имъ трѣбватъ Нѣмцитѣ, Нѣмцитѣ съ тѣхъ се побратимяватъ; а ний Славянитѣ трѣба да дѣлимъ старитѣ обичаи, да живѣемъ по нашенски.

Филипъ е челоувѣкъ патилъ, ялъ е той хлѣбъ не изъ една пещъ, пилъ е унгарско вино въ маджарскитъ Будинъ, въ гостилницата Три Краля, въ Виена е пушилъ тютюнъ съ етикета на Тритъ Краля, и е дърпалъ баварско пиво въ гостилницата Златно Ягне. Даже въ Цариградъ той, наедно съ Поляцитѣ, е сѣдялъ на една маса у Тотфалушъ, политиканствувалъ и ѣлъ свински кебапъ. Яшъ, Букурещъ, и Гюргево той знаеше като свойтъ